

STICHTING IN DEN SCHERMINCKEL

Jaarverslag van de secretaris over het jaar 2017

In het afgelopen kalenderjaar is het **bestuur** 6 keer in vergadering bijeengekomen. In deze vergaderingen kwamen de verschillende activiteiten van de Stichting aan de orde.

Dit jaarverslag van de secretaris geeft hiervan een overzicht.

Bij aanvang van het kalenderjaar 2017 waren de bestuurstaken als volgt verdeeld:

Stephan Asselbergs, voorzitter
 Elvira Adriaansen, secretaris
 Frans Heezius, penningmeester/ledenadministratie
 Bas Schot
 -Vacature-
 Marco Vermunt, adviseur

Het bestuur is continue zoekend naar geïnteresseerden in een bestuursfunctie en naar vrijwilligers die willen bijdragen aan de vele taken en activiteiten van SIDS. Jac Konings en Peter v Tilburg zijn in 2017 aanwezig geweest bij de bestuursvergaderingen. Ondanks dat zij niet officieel toe zijn getreden als bestuurslid, zijn zij beiden zeer actief en betrokken geweest en hebben daardoor het bestuur inhoudelijk versterkt.

PUBLIEKSACTIVITEITEN

Aansluitend aan de **Algemene Jaarvergadering** heeft **Marco Vermunt** een **presentatie** gegeven over recent archeologisch onderzoeken. Onder het genot van een hapje en drankje konden de SIDS donateurs genieten van alle informatie en de mooie foto's.

In mei heeft SIDS naar aanleiding van de **Romeinenweek** een activiteit georganiseerd op de Paradeplaats. Naast prachtige spandoeken aan de Kiosk, met daarop uitleg over de Romeinse geschiedenis en archeologische vondsten aldaar, konden voorbijgangers uitleg krijgen van de aanwezige vrijwilligers. Kinderen konden actief aan de slag door zelf een leren beurs of een Romeinse helm te maken. Het was ook mogelijk gekleed als Romein op de foto te gaan.

In maart was SIDS één van de deelnemers van **OPEN 2017** in de Blokstallen. Tijdens dit evenement, georganiseerd door o.a. het Facilitair Bedrijf, hebben vrijwilligers 2 dagen uitleg gegeven over SIDS en archeologie in Bergen op Zoom.

Helaas ontbrak het SIDS ook in 2017 aan een vaste expositieruimte. De vaste opstelling van archeologische vondsten in het Gemeentelijk Archeologisch Depot was desondanks ook in 2017 toegankelijk tijdens de werkmiddagen in het voorjaar en najaar en indien gewenst extra op verzoek.

SIDS was net als voorgaande jaren ook in 2017 deelnemer aan de vergaderingen van de **werkgroep Kunsten In de Monumenten**, waarin deelnemers vanuit de gemeente en collega cultuur- historische organisaties zitting hebben. Tijdens KIDM is een **Open Dag op het Gemeentelijk Archeologisch Depot georganiseerd**. Ook dit jaar werd deze Open Dag weer gecombineerd met een **Jeugd Determinatie Dag**. Tevens was in het depot een **tentoonstelling** ingericht over de recente opgravingen (Hof van Asselbergs, Waterschans, Zuidoostsingel, Noordsingel). Daarnaast ontwikkelde SIDS een **Archeologische Stadswandeling** gericht op de historische stadsgrenzen van Bergen op Zoom, aansluitend bij het thema van KIDM.

In het kader van de landelijke **Maand van de Geschiedenis** en vanwege de **Nationale Archeologiedagen**, zijn in het weekend van 14 en 15 oktober de Open Dag op het Gemeentelijk Archeologisch Depot en de Archeologische Stadswandeling nogmaals georganiseerd.

In november organiseerde SIDS een zeer interessante en succesvolle **archeologische excursie** naar Aardenburg, Vlissingen en Goes.

Er zijn in 2017 diverse **mailings** naar de SIDS donateurs gezonden. Ook via de website www.scherminckel.nl en via www.facebook.com/scherminckel konden geïnteresseerden zich op de hoogte stellen. In de loop van het jaar zijn diverse persberichten naar de lokale en regionale media gezonden, maar ook zijn er bijvoorbeeld van deur tot deur flyers verspreid (Romeinenweek). Ondanks een aantal nieuwe donateurs, is in 2017 het aantal donateurs gedaald naar 73.

EDUCATIE:

In maart organiseerde SIDS op verzoek van het **Mollerlyceum een archeologisch lesproject**, waarbij leerlingen het Archeologisch Depot bezochten, maar ook zelf aan de slag gingen met pijpenkoppen, menselijk botmateriaal en determineren van munten.

In 2017 heeft het SIDS-bestuur tevens een **stagiaire** uit het middelbaar onderwijs begeleid. Dit in het kader van een loopbaanstage.

Net als voorgaande jaren heeft onze Stichting weer medewerking verleend aan de **Jeugd Monumenten Dag**. We informeren tijdens deze dag het (jeugdige) publiek over archeologie en dan met name over aardewerk. Dit alles natuurlijk volledig in de middeleeuwse kledij in onze pop-up **Middeleeuwse winkel "In den Pottenbakker"**.

Twee weken voor JMD werd SIDS geconfronteerd met het feit dat de door ons afgesproken locatie niet beschikbaar zou zijn. Gelukkig is last-minute een zeer goede alternatieve locatie gevonden bij Het Zwijnshoofd.

Ook in schooljaar 2016-2017 bood SIDS een **educatief aanbod aan het basisonderwijs**.

Het educatief basisaanbod voor het onderwijs richt zich op de bovenbouw (de groepen 6, 7 en 8) van het basisonderwijs en bestaat uit 3 projecten:

In **project Pottenkijkers** worden door vrijwilligers van SIDS gastlessen over archeologie verzorgd op de basisschool. Tijdens een **Bezoek aan het Gemeentelijk Archeologisch Depot** krijgen de leerlingen een rondleiding, waarbij een goed beeld wordt gegeven van de verwerking van archeologisch vondstmateriaal. In de **Archeologische Stadswandeling** door het centrum van Bergen op Zoom vertelt de gids over een aantal bijzondere opgravinglocaties.

Al deze projecten sluiten aan bij de in het basisonderwijs gebruikte kerndoelen en bij de competenties en gedragsindicatoren die de in het basisonderwijs onder andere bij cultuureducatie gebruikt worden. Scholen uit de gemeente Bergen op Zoom kunnen deze projecten kiezen via het platform **CuMenu**, maar ook rechtstreeks bij SIDS. In 2016-2017 zijn 13 lessen gegeven aan het basisonderwijs. Voor 2017-2018 staan inmiddels 40 lessen gepland, deels al gegeven. Deze toename is te danken aan het feit dat het SIDS-bestuur besloten heeft in dit schooljaar, vanwege het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed, de archeologielessen kosteloos aan te bieden.

Regelmatig worden overleggen en **belanghebbenden bijeenkomsten** georganiseerd rondom het schoolproject CuMenu. Naast inhoudelijke en organisatorische aspecten wordt o.a. ook gesproken over de toekomst van cultuur- en erfgoedonderwijs op de basisschool. Het bestuur van SIDS is ook in 2017 aanwezig geweest bij deze bijeenkomsten. Ook is het CuMenu roostersysteem weer geactualiseerd.

Net als vorig jaar is in samenwerking met de Geschiedkundige Kring van Stad en Land Bergen op Zoom de cursus **vondstdeterminatie** in november/ december 2017 georganiseerd als onderdeel

(module) van de School voor Geschiedenis. Cursusleider bij deze cursus was Marco Vermunt, cursusbegeleider een SIDS-bestuurslid.

CONTACTEN MET COLLEGA – HISTORISCHE- CULTURELE ORGANISATIES:

In december 2016 heeft Stichting Bezichtiging Monumenten een **subsidieaanvraag** ingediend voor het **herstel van de 'beer' op Fort de Roovere**. Aan SIDS is gevraagd zij de subsidieaanvraag mede wil ondersteunen, waar het bestuur natuurlijk positief op geantwoord heeft. Helaas is de subsidie in 2016 niet toegekend, maar in 2017 is een nieuwe poging ondernomen. Wordt vervolgd...

In maart bezochten SIDS vrijwilligers de inmiddels jaarlijkse en voor de 18^e keer door de SCEZ (Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland) georganiseerde **Zeeuwse Amateur Archeologen Dag (ZAAD)**.

Binnen de gemeente Bergen op Zoom is er vier maal per jaar overleg met actieve erfgoedorganisaties, te weten het **Cultuur Historisch Overleg (CHO)**. Dit overleg is op initiatief vanuit de Stichting In den Scherminckel in 2003 van start gegaan. Het doel van het overleg is onderling informatie uitwisselen, elkaar op de hoogte houden c.q. brengen van activiteiten en daar waar mogelijk en gewenst komen tot samenwerking bij activiteiten. Ook in 2017 heeft SIDS weer deelgenomen aan dit CHO.

In het CHO is onder andere het Uitvoeringsprogramma behorende bij het Erfgoedbeleid van de gemeente Bergen op Zoom behandeld. Archeologie is hiervan een belangrijk onderdeel. Ook in 2017 nam SIDS deel aan het project '**Gehuchtenplan**', een deelproject uit het Uitvoeringsprogramma.

Daarnaast is SIDS in 2017 betrokken geweest bij de tot stand komen van de **Vestingvisie** van de Gemeente Bergen op Zoom.

Ook heeft diverse malen overleg met de gemeente Bergen op Zoom plaatsgevonden over de ontwikkelingen op het voormalig opgravinggebied '**Hof van Asselbergs**'. De ideeën en plannen voor het behoud en toegankelijk maken van de daar aanwezige vestingrestanten waren in 2017 volop in ontwikkeling en zullen dat in 2018 ook blijven, waarbij SIDS een centrale rol zal spelen.

Eveneens heeft SIDS diverse gesprekken gevoerd met en acties ondernomen naar verschillende organisaties i.v.m. de naderende **leegstand van de Wassenaarstraat 61** (begane grond Archeologisch Depot). Inmiddels is deze verdieping leeg en is het depot hiernaar toe uitgebreid. Overleg vindt nog plaats over nadere invulling van nog leegstaande delen.

ONDERSTEUNING GEMEENTELIJK ARCHEOLOOG

Zoals al vele jaren het geval is, is ook in 2017 in het **Gemeentelijk Archeologisch Depot** weer erg veel werk verzet door vrijwilligers om de gemeentelijk archeoloog te ondersteunen. Door langdurige ziekte van de assistent archeoloog, hebben de vrijwilligers op het depot het afgelopen jaar een toenemende belangrijke ondersteunende rol gehad bij voorkomende hand- en spandiensten. Zo is o.a. het uitzoeken, ordenen en beschrijven van vele bijzondere vondsten een belangrijke taak geweest voor deze vrijwilligers. Zeer veel kleine (niet aardewerk-) vondsten, zoals metalen, munten, botmateriaal, kammetjes, dobbelsteentjes, etc. zijn in speciale kasten opgeborgen, waardoor zij in de toekomst beter zichtbaar gemaakt kunnen worden voor het publiek.

Ook het wassen en puzzelen was dit jaar weer mogelijk, mede dankzij de vondsten van de Noordsingel. Het tekenen, reconstrueren (restaureren), fotograferen, determineren en beschrijven van vondsten waren ook veel voorkomende werkzaamheden. Daarnaast hebben vrijwilligers een zeerbelangrijke rol gespeeld in het 'leefbaar en werkbaar' houden van het depot.

Afgelopen jaar was ook **weinig veldwerk**; er waren maar enkele opgravingen, waaronder het al eerder genoemde Hof van Asselbergs en het rangeerterrein aan de Zuidoostsingel. Hierdoor was de hoeveelheid veldwerk waaraan vrijwilligers onder leiding van de gemeentelijk archeoloog konden meewerken helaas ook zeer beperkt. Helaas is deze problematiek landelijk terug te zien in vele steden en provincies.

Wel bleek de hup van vrijwilligers onmisbaar bij de rioolbegeleiding aan de Noordsingel. Een aantal onverwachte beerputten, vol met aardewerk en dierenbotjes, brachten (en brengen nog steeds!) vele uren werk: zeven, wassen, sorteren, puzzelen, etc.

Eveneens was er de mogelijkheid voor vrijwilligers van SIDS om te helpen bij de langdurige archeologische opgravingen van het Kasteel van Wouw op de zaterdagen, waar Marco Vermunt de begeleidend archeoloog is. Een aantal vrijwilligers heeft interesse getoond, is gaan kijken en/ of helpen.

'ACHTER DE SCHERMEN'

In het vorige **beleidsplan** met de titel *"In het heden door het verleden samenwerken aan de toekomst"* staan de doelen van onze stichting voor de periode 2013 – 2016 beschreven. Regelmatig toetst het bestuur haar activiteiten aan het beleidsplan. Helaas heeft de uitwerking van een nieuw beleidsplan door een tekort aan beschikbare tijd en vrijwilligers wat vertraging opgelopen, in 2018 zal een nieuw beleidsplan voor de komende jaren van kracht worden.

Waarschijnlijk heeft u al gemerkt dat in 2017 de **Nieuwsbrief** Archeologie en Monumenten niet verschenen is. Een tekort aan beschikbare tijd en vrijwilligers, evenals aan kopij ligt hieraan ten grondslag. Al enige tijd kondigde de redactie aan dat de situatie steeds nijpender werd. Het bestuur beraadt zich in 2018 over óf en de wijze waarop de nieuwsbrief gecontinueerd kan worden.

Vanwege strengere eisen vanuit de overheid, heeft het SIDS bestuur besloten een **gedragscode** cq beleid rondom ongewenste intimiteiten op te stellen. Directe aanleiding hiervoor was de aankondiging van het verplicht stellen door het CuMenu van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor (culturele) gastdocenten in het basisonderwijs. Onderdeel van deze gedragscode is het aanstellen van een vertrouwenspersoon. Als interne **vertrouwenspersoon** van SIDS is dhr. Stephan Asselbergs (voorzitter) benoemd. Het SIDS bestuur heeft besloten ook een onafhankelijk extern vertrouwenspersoon te benoemen. Dhr. René Asselbergs, een voormalig huisarts, is bereid gevonden deze functie op zich te nemen. De gedragscode (met o.a. de contactgegevens van de vertrouwenspersonen) wordt op www.scherminckel.nl gepubliceerd.

Eveneens op deze website zijn al enkele oude SIDS **nieuwsbrieven digitaal** te raadplegen. In 2017 is dit project van digitalisering van de oude SIDS nieuwsbrieven bijna afgerond.

SIDS werd ook in 2017 weer aangewezen door de Belastingdienst als een **ANBI instelling**, dwz een Algemeen Nut Beogende Instelling. Door deze ANBI status kunnen donateurs giften die aan SIDS geschonken worden aftrekken bij hun belastingaangifte.

Namens het bestuur van de Stichting In den Scherminckel wil ik alle vrijwilligers en donateurs van harte bedanken!

Zonder al jullie enthousiaste en waardevolle inzet, op welke wijze dan ook, zouden alle bovengenoemde activiteiten van SIDS niet mogelijk geweest zijn!

Bergen op Zoom, maart 2018

Elvira Adriaansen
Secretaris Stichting In den Scherminckel

Stichting In den Scherminckel